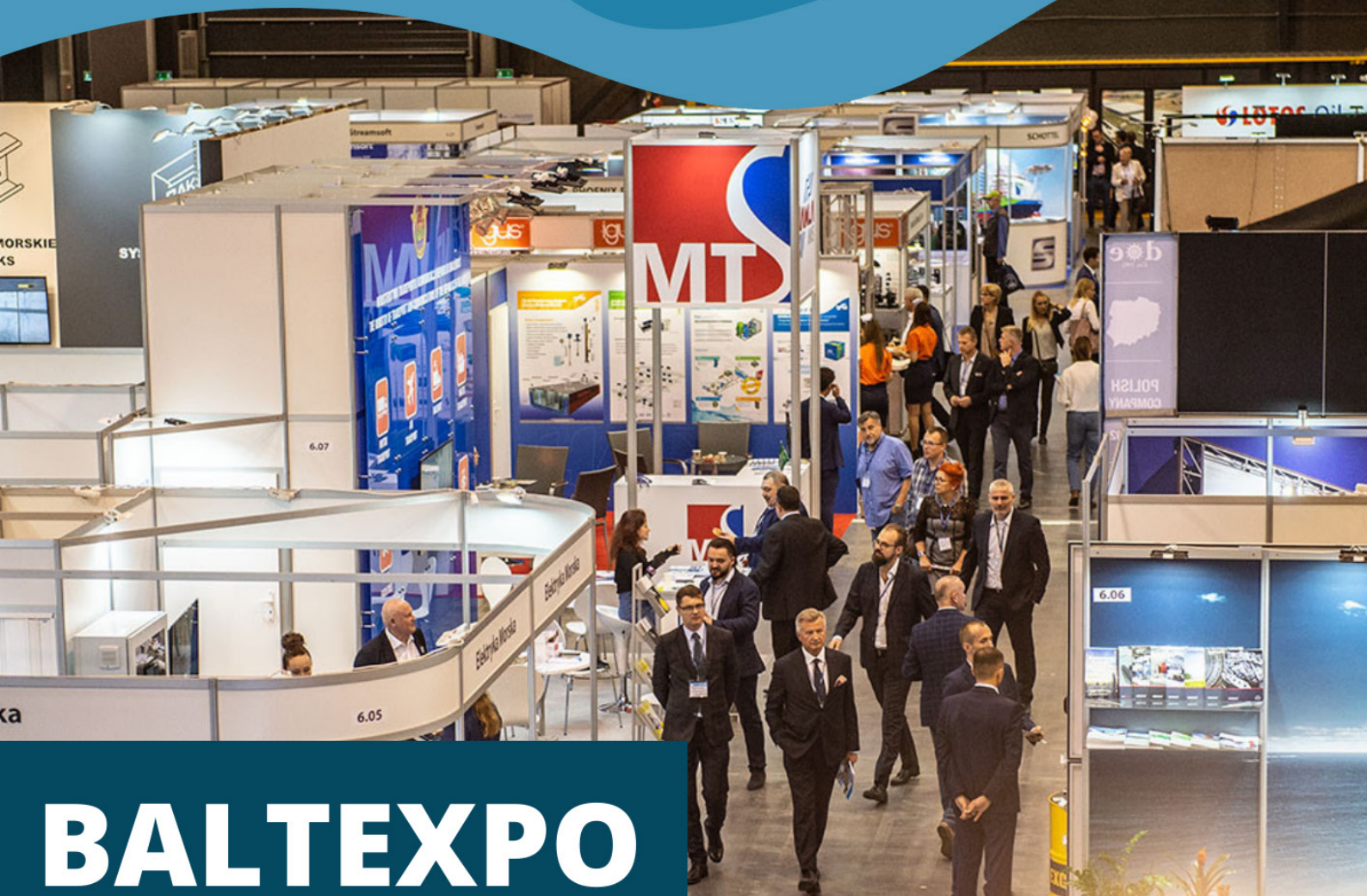

CZAS MORZA

BEZPŁATNY KWARTALNIK ZWIĄZKU MIAST I GMIN MORSKICH

BALTEXPO

**Najważniejsze wydarzenie branży
morskiej w Europie Środkowo - Wschodniej**

GDAŃSK

PARTNEREM WYDANIA JEST MIASTO GDAŃSK

CZAS MORZA

DZIEJE SIĘ

MARINA PUCK	04
PRESJA MA SENS	10
GDAŃSK Z TRZECIM REKORDEM GUINNESSA	15
LODOLAMACZ DLA GDAŃSKIEJ PLAŻY	23
POWSTANIE MUZEUM ŻEGLARSTWA POLSKIEGO	25
WSPÓLNIE DLA KLIMATU	26
BURSZTYNOWE GODY	29

MORZE, NASZE MORZE

TRANSPORT WODNY NA HEL	06
SPOTKANIE PARTNERÓW PROJEKTU BALTSUSBOATING2030	27

Z REGIONÓW

JELEŃ WRÓCIŁ DO MIELNA!	11
REGATY NA ZATOCE PUCKIEJ	13
JASTARNIA: PODSUMOWANIE SEZONU 2023	17
MARATON I PÓLMARATON BRZEGIEM MORZA	20
SMOCZE ŁODZIE W BŁOTNIKU	22
WYSTWA WE WŁADYSŁAWOWIE	31
RONDO LUDZI MORZA W ŁEBIE	32

BALTEXPO 2023

Już wkrótce, 10. października na Amberexpo w Gdańsku startują **BALTEXPO 22. Międzynarodowe Targi Morskie i Konferencje**, w ramach których odbędzie się także **Salon BALT MILITARY EXPO** i wiele imprez towarzyszących. Targi potrwać do 12 października.

Targi BALTEXPO odbywają się co dwa lata, edycja w roku 2021 miała charakter zdalny. Obecnie organizatorzy wracają do tradycyjnej formuły sprzed pandemii. Jakie branże zobaczymy w tym roku? Wśród wystawców znajdziemy firmy infrastruktury portowej i morskiej, budownictwa przemysłowego, polskie i międzynarodowe organizacje offshore, małe i średnie przedsiębiorstwa gospodarki morskiej, firmy remontowe i przebudowy statków, firmy projektowe, przemysł stoczniowy i okrętowy, a także sektor militarny.

Targom towarzyszyć będzie 3-dniowa konferencja, na której poruszone zostaną najważniejsze tematy związane z gospodarką morską i wyzwaniami, jakie przed nią stoją. Eksperti i praktycy dyskutować będą

m.in. o geopolitycznym znaczeniu gospodarki morskiej, bezpieczeństwie szlaków transportowych i infrastruktury krytycznej krajów bałtyckich, ale też o technologiach zeroemisyjnych, morskiej energetyce wiatrowej, inwestycjach w infrastrukturę portową. Osobny panel poświęcony zostanie małym portom morskim i rzeczny.

Organizatorem Konferencji jest Związek Miast i Gmin Morskich. Z kolei „Czas Morza” jest partnerem medialnym wydarzenia

PROGRAM WYDARZENIA NA:

<https://baltexpo.eu/program/>

energy / industry / logistics / ecology

BALTEXPO

22nd International Maritime Exhibition & Conferences

SALON BALT MILITARY EXPO

10-12.10.2023

GDAŃSK / POLAND

warto **TU** być

amber expo

Marina Puck czyli zacumuj w sercu żeglarskiego raj!

TEKST: Aleksandra Jeka-Gierczak | Urząd Miejski w Pucku

Nowa przystań jachtowa posiada łącznie 180 miejsc cumowniczych. Jest to jedyna marina, która łączy część sportową (port jachtowy na 66 miejsc), z częścią historyczną (port rybacki - 16 miejsc) oraz nowoczesną marinę (98 miejsc). Te wyjątkowe warunki sprawiają, że jest to miejsce idealne dla sportowców, miłośników żeglarsstwa i turystyki morskiej.

Oficjalne otwarcie miało miejsce 22.07.2023 i od tego dnia Marina nieustannie tętni życiem. Od dnia otwarcia obłożenie wynosiło średnio około 80%, co jest doskonałym wynikiem, biorąc pod uwagę, że to pierwszy sezon żeglarski, w którym zostały przyjęte jednostki. Bardzo dużo osób zgłasza chęć ponownych odwiedzin i poleca przystań w Pucku innym żeglarzom. Oprócz jednostek polskich, cumowały tutaj również

jachty m.in.: ze Szwecji oraz Holandii.

Na sukces wpłynęło wiele czynników m.in.: niezwykle dogodne położenie. Marina Puck znajduje się w malowniczej okolicy, otoczonej urokliwymi plażami, Nadmorskim Parkiem Krajobrazowym oraz ciekawymi atrakcjami turystycznymi. Przystań jest idealnym punktem wypadowym do odkrywania uroków Zatoki Puckiej oraz okolicznych miejscowości.

fot. Konrad Kędzior

Przystań to nie tylko miejsce dla jachtów i innych jednostek pływających. To również nowe moło spacerowe, z którego można podziwiać spektakularne wschody i zachody słońca oraz panoramę starego miasta od strony wody. Widok robi niezwykle wrażenie, zwłaszcza wieczorem.

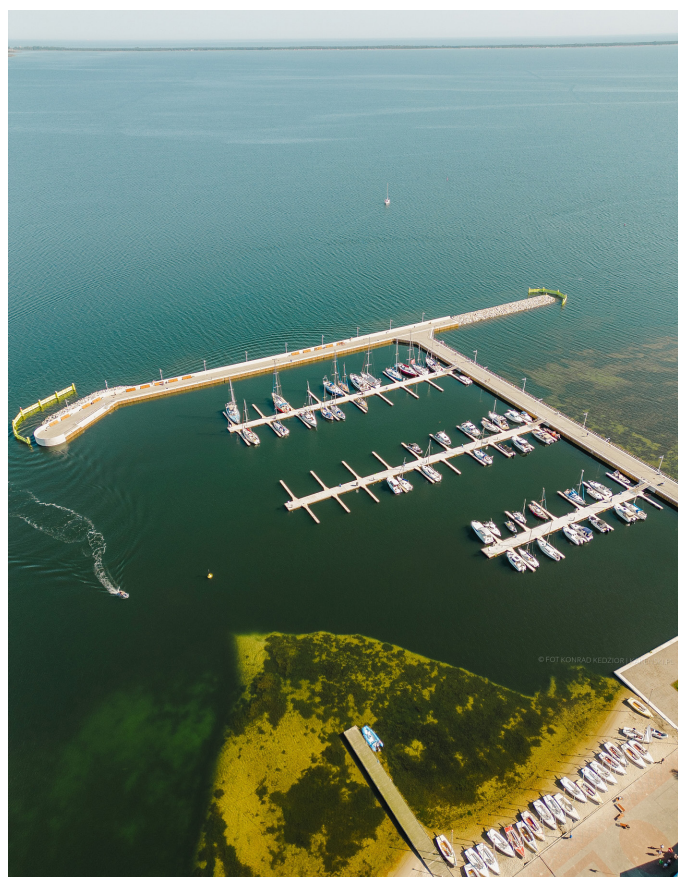
Wokół przystani znajdują się liczne restauracje, kawiarnie i sklepy, w których można zasmakować regionalnych specjałów oraz nabyć pamiątki. W trakcie sezonu letniego w okolicy organizowane są też różnego rodzaju imprezy kulturalne i sportowe, które przyciągają turystów i mieszkańców. Ponieważ marina znajduje się u podnóża starego miasta, w kilka minut można przenieść się do historycznych miejsc, jak choćby miejsce Zaślubin Polski z morzem, Stary Rynek czy gotycki kościół. Można też wybrać się do okolicznych restauracji oraz bistro. Żeglarze podkreślają, że jest to duży atut – wszystko w zasięgu ręki.

Warto wspomnieć, że Puck z uwagi na swoją lokalizację jest znanym ośrodkiem sportowym, w którym co roku odbywają się regaty, zarówno ogólnopolskie, jak i te o randze międzynarodowej. Walory Zatoki Puckiej przyciągają zarówno znanych sportowców, pasjonatów żeglarstwa, jak i dzieci oraz młodzież, które chcą szkolić swoje umiejętności.

Piotr Myszka, wielokrotny medalista (olimpijczyk Tokio 2020, olimpijczyk Rio 2016, mistrz świata 2016 i 2010, mistrz Europy 2011,

2014), który jest ambasadorem mariny, wielokrotnie podkreślał atuty Zatoki Puckiej jako najlepszego miejsca do żeglownia w Polsce, gdzie zarówno początkujący, jak i zawodowcy znajdą dogodne warunki do ćwiczeń i treningów na wodzie. A Piotr Myszka zna Puck bardzo dobrze, ponieważ to właśnie w tutaj w 1996 roku rozpoczął swoją karierę żeglarską.

Co ważne, to dopiero pierwszy etap Mariny Puck. W kolejnych latach planowana jest dalsza rozbudowa falochronu północnego i wschodniego wraz z zapleczem, a także instalacja pomostów. Elementem całego przedsięwzięcia będzie również inwestycja Urzędu Morskiego w Gdyni, obejmująca budowę falochronu zachodniego, który będzie pełnił funkcję osłonową dla mariny. Docelowo marina ma dysponować łącznie 250 miejscami do cumowania jachtów oraz statków białej floty kursujących m. in. na Półwysp Helski.

Transport wodny

TEKST: Jakub Łoginow

W ostatnich miesiącach dużo emocji budziła szeroko opisywana w mediach kwestia nowych rozwiązań transportowych dla Półwyspu Helskiego. W sezonie turystycznym oraz w słoneczne weekendy poza sezonem Półwysep jest zakorkowany, a przepustowości dróg i parkingów nie da się w żaden sposób zwiększyć.

Półwysep w największym miejscu ma zaledwie 150 metrów szerokości. Problem jest również z pociągami – w sezonie są przepełnione, a nie da się ani puścić dłuższych składów (bo perony są za krótkie), ani zwiększyć ilości pociągów, bo na Hel prowadzi niezelektryfikowana linia jednotorowa ze zbyt małą liczbą mijanek. Pociągi Intercity muszą być prowadzone przez lokomotywy spalinowe, których przewoźnikom brakuje, a operacja zmiany lokomotywy elektrycznej na spalinową wydłuża czas podróży i oznacza dodatkowe koszty.

Jednym słowem, mamy pat. Zespół ekspertów pracujących nad rozwiązaniem tego problemu zaproponował kilka wariantów rozbudowy i modernizacji linii kolejowej na Hel. Wśród nich – pełna elektryfikacja, wydłużenie peronów, budowa dodatkowych stacji i przystanków kolejowych na półwyspie oraz mijanek, co pozwoliłoby puścić dodatkowe pociągi i zwiększyć ich długość. Z dużą częścią tych postulatów nie zgadzają się jednak samorządy, wskazując na uciążliwość dla mieszkańców, szkody krajobrazowe, jeszcze większe przybliżenie linii kolejowej do domów mieszkalnych, wreszcie uszczuplenie i tak już mocno deficytowego miejsca wskutek rozbudowy infrastruktury kolejowej.

Jeśli nie drogi ani kolej, to co w zamian?

Możliwości w zasadzie są tylko dwie: rozwój transportu wodnego oraz - jako uzupełnienie - tak zwana zrównoważona mobilność aktywna, czyli ruch pieszy, rowery, rolki, hulajnogi elektryczne, inne nowoczesne urządzenia transportu osobistego. To drugie wymaga jednak zmiany nawierzchni drogi rowerowej Władysławowo – Hel z obecnej kostki fazowanej na asfalt i z szutru na wodoprzepuszczalną, ale przyjazną małym kółkom żywicę. Realnie pomóc w odkorkowaniu Półwyspu może tylko rozwój transportu wodnego - przede wszystkim pasażerskiego, ale również - wzorem podobnych miejsc we Włoszech, Skandynawii, w obu Amerykach, Azji i Oceanii - towarowego (mikrodostawy małymi łodziami, kutrami), przy unijnym wsparciu finansowym w ramach polityki klimatycznej. Na ile realne i uzasadnione jest inwestowanie w te możliwości, jakie są ich zalety i ograniczenia? Warto rozpocząć dyskusję na ten temat.

Tramwaje wodne już były i przegrały z koleją

Kilkanaście lat temu podstawowym środkiem transportu pasażerskiego w relacji Trójmiasto - Półwysep były samorządowe tramwaje wodne, dotowane przez miasta (Gdańsk, Gdynię, Sopot, Hel, Jastarnię), przy wsparciu finansowym marszałka województwa. Dzięki formu-

le użyteczności publicznej (czyli dotacjom) połączenia były tanie, częste i funkcjonowały na podobnych zasadach, jak kolej regionalna czy autobusy miejskie. Jak zgodnie informują przedstawiciele Helu, Jastarni, Gdańska i Gdyni, dalsze samodzielne utrzymywanie tramwajów wodnych przez samorządy gminne stało się niemożliwe, gdy z ich współfinansowania wycofał się Urząd Marszałkowski. W finansowaniu przewozów uczestniczył marszałek, gdyż linie tramwaju wodnego uruchomiono w okresie przebudowy linii kolejowej z Redy do Helu. Po wycofaniu się z finansowania marszałka po uruchomieniu większej liczby pociągów, a następnie Helu i Jastarni, dalsze funkcjonowanie linii tramwaju wodnego w ramach gdyńskiej komunikacji miejskiej nie było możliwe. Taki stan rzeczy utrzymuje się do dziś, tłumaczy **Agata Grzegorzcyk**, rzeczniczka prasowa Urzędu Miasta Gdynia. Obecnie statki pływają na zasadach komercyjnych, ale jest ich mało, a jednorazowy bilet kosztuje 75 złotych. Siłą rzeczy nie może to być rozwiązanie dla osób codziennie dojeżdżających do pracy lub szkoły w Trójmieście, a taką funkcję powinny pełnić tramwaje wodne i takie funkcje pełnią w wielu krajach świata o bardziej rozwiniętej kulturze morskiej.

Można powiedzieć, że dotowane tramwaje wodne padły ofiarą konkurencji pomiędzy dwoma rodzajami transportu, które stanowią w pewnym stopniu o sile Pomorza. W interesie naszego regionu jest rozwój branży morskiej, w tym również lokalnych przewozów kabotażowych, bo oznacza to nowe miejsca pracy i możliwości kariery zawodowej dla absolwentów trójmiejskich uczelni morskich oraz szkół średnich o profilu morskim. Kształtując popyt na przewozy morskie Trójmiasto - Hel stworzymy nowe możliwości rozwoju zawodowego nie tylko dla nawigato-

rów i mechaników, ale również dla osób, które nowe statki, łodzie lub jachty zaprojektują, wytworzą, a także dla pracujących w firmach i instytucjach z otoczenia branży morskiej firm konsultingowych, uczelni wyższych o profilu morskim, portów i przystani morskich, w tym również portów w Helu i Jastarni. Równocześnie jednak Pomorze stawia na rozwój kolei i jest województwem z najwyższym odsetkiem osób podróżujących pociągami. Gdy kilkanaście lat temu likwidowano tramwaje wodne i niejako zmuszono pasażerów do przesiadki na pociąg, było to w czasach zapaści polskiej kolei. Być może wówczas było to potrzebne, dziś jednak na tej trasie mamy raczej problem z nadmiarem pasażerów w przepelnionych pociągach. Może zatem dotowany transport wodny powinien wrócić i przejąć część tych „nadmiarowych” pasażerów?

Nowy porządek prawny

Tramwaje wodne z lat 2007-2008 finansowały głównie samorządy gminne przy wsparciu finansowym marszałka. Było to w czasach, gdy funkcjonowanie transportu publicznego było oparte o chaotyczne rozwiązania prawne i organizacyjne. Dopiero w grudniu 2010 roku uchwalono ustawę o publicznym transporcie zbiorowym – niedoskonałą, ale mimo wszystko podstawowy akt prawny porządkujący kompetencje poszczególnych organów samorządu w kwestii transportu publicznego.

Co zatem o ewentualnych dotowanych przewozach wodnych Trójmiasto – Półwysep mówi nam wspomniana ustawa? Okazuje się, że ustawodawca jak najbardziej przewidział dla przewozów morskich rolę transportu użyteczności publicznej, czyli dotowanych przewozów zaspakajających potrzeby ludności w dotarciu do pracy, szkoły, lekarza czy na zakupy. Nieprawdą jest, że przewozy

morskie typu Trójmiasto - Hel czy Gdańsk - Mierzeja Wiślana należy traktować wyłącznie jako produkt turystyczny, nie podlegający dotacjom i organizowany na zasadach komercyjnych. Kluczowy jest artykuł 7., którego fragment warto zacytować: „*Organizatorem publicznego transportu zbiorowego (...) właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów, jest: (...) województwo: a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich oraz w transporcie morskim*”. Ten sam artykuł 7. wymienia również sytuacje, w których organizatorem przewozów są pozostałe rodzaje samorządów: gminy, powiaty, związki powiatowo-gminne, związki metropolitarne. Jednak w żadnym z tych przypadków ustawodawca nie daje im kompetencji w organizacji przewozów morskich, czyli w obecnym porządku prawnym niemożliwe byłoby funkcjonowanie tramwajów wodnych w formule znanej z 2007 roku, czyli finansowanej przez gminy i ich związki. Ustawodawca przewidział wyłączną kompetencję w tym zakresie dla samorządu wojewódzkiego. Co najważniejsze – wyraźnie wskazał przewozy morskie jako jedną z form transportu użyteczności publicznej, na równi z autobusami, pociągami czy komunikacją miejską i w dość jasny oraz jednoznaczny sposób opisał, kto i na jakich zasadach powinien te przewozy morskie organizować i finansować.

Warto również wspomnieć o niedawnych zmianach prawnych, na mocy których granice gmin nadmorskich rozszerzono o obszar morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych. Do tej pory wody Zatoki Gdańskiej i Puckiej oraz morze terytorialne były próżnią prawną, jeśli chodzi o ich przynależność - należały do terytorium RP, ale nie były częścią żadnej z gmin, powiatów

i województw. Statek Gdańsk - Hel wypływając z wód Motławy i Wisły opuszczał zatem terytorium Pomorza nie opuszczając terytorium Polski, a pasażerowie ponownie wracali na Pomorze dopiero w helskim porcie. Nie były to zatem, w świetle obecnej ustawy, wojewódzkie przewozy pasażerskie, chociaż nie jest to przeszkodą. Ustawa mówi bowiem o wojewódzkich przewozach pasażerskich oraz o transporcie morskim, zatem transport morski traktuje jako osobną kategorię, wyraźnie wskazując województwo jako organizatora transportu morskiego. Tym niemniej niektórzy urzędnicy mogli mieć obiekcje przed organizacją przez Województwo Pomorskie transportu wykraczającego poza jego terytorium. Wraz ze zmianami granic gmin nadmorskich zniknął również ten problem.

Polityka transportowa samorządów a lokalny rynek pracy

Zakup przez samorządy nowych pociągów i autobusów oznacza nie tylko korzyść dla pasażerów i środowiska naturalnego, ale jest też traktowane jako dźwignia dla lokalnej gospodarki i forma wzmacniania jej innowacyjności. Przykładowo, Słupsk przez lata kupował autobusy produkowane w słupskiej fabryce Scanii, która była największym pracodawcą w mieście, gdyż oznaczało to możliwości rozwoju zawodowego dla słupskich inżynierów, dawało miejsca pracy i wzmacniało potencjał miasta. Jeżeli chcemy nowych miejsc pracy w Helu i Jastarni, to można je stworzyć, rozwijając tamtejsze porty morskie i wzbogacając o nowe funkcje, w tym o regularne, całoroczne przewozy pasażerskie i mikroprzeładunki.

Specjalnością Warszawy i Poznania są firmy consultingowe z branży kolejowej, natomiast specjalnością gmin nadmorskich jest szeroko rozumiana branża morska, której

przydałoby się dodatkowe wsparcie w postaci państwowych i samorządowych zamówień na przewozy morskie, również te lokalne. Na Wybrzeżu mamy świetnie działające uczelnie kształcące specjalistów w branży morskiej, w tym zwłaszcza Uniwersytet Morski w Gdyni, Politechnikę Morską w Szczecinie, Uniwersytet Gdański, Politechnikę Gdańską, Uniwersytet Szczeciński czy Politechnikę Koszalińską. Absolwenci tych uczelni, znajdujący się na ekonomice portów morskich czy marketingu transportu morskiego mają jednak problem ze znalezieniem ambitnej i dobrze płatnej pracy w swoim zawodzie. Trudno, by było inaczej, skoro nawet w przewozach lokalnych, przy których mogliby pracować pomorscy konsultanci z wykształceniem o profilu morskim, preferowany jest transport lądowy, w którym przewagę na rynku pracy mają eksperci ze stolicy lub Poznania.

Ten aspekt związany z rynkiem pracy i perspektywami kariery zawodowej absolwentów pomorskich i zachodniopomorskich uczelni również warto brać pod uwagę, kształtując politykę transportową regionu. Każdy europejski region stara się wspierać te elementy, które stanowią o jego wyjątkowości. My mamy branżę morską i specjalistów kształconych do obsługi tej branży.

Nowe trendy w transporcie

W całej Europie realizowane są obecnie projekty, związane z opracowaniem i wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności, polegającej na zastępowaniu transportu samochodowego innymi rodzajami przewozów. Również tak niszowych, jak dostawy towarów rowerami cargo, melexami lub zwykłymi wózkami. Od kilku lat jedzenie rozwożą dostawcy na rowerach; powszechną formą transportu

stały się hulajnogi elektryczne. Wraz z wdrażaniem unijnej polityki klimatycznej (Fit for 55) tego typu projekty będą uzyskiwać coraz większe wsparcie, a miasta i regiony nie szukające nowych rozwiązań pozostaną w tyle. W przypadku dostaw towarów do sklepów, pensjonatów i obiektów gastronomicznych na Półwyspie aż się prosi wykorzystanie transportu wodnego. Nawet zwykłe jachty i kutry rybackie przy odpowiednich zachętach finansowych ze strony samorządów mogłyby pełnić rolę mikrodostawców, przyczyniając się tym samym do ograniczenia korków na drogach i uzyskując w ramach projektów unijnych dopłaty za przewóz drogą morską w ramach działań na rzecz klimatu.

W polskich realiach brzmi to nieprawdopodobnie, jednak takie mikrodostawy towarów małymi statkami czy nawet łodziami lub kutrami są standardem w krajach nadmorskich. Inspiracji warto szukać zarówno w dostawach na Bornholm czy Gotlandię, wyspy greckie, włoskie czy chorwackie, jak i w odległych od Europy miejscach: w USA, Ameryce Południowej, na Dalekim Wschodzie i w Oceanii. Szczegóły tych rozwiązań to temat na osobny artykuł, należy jednak zaznaczyć, że to Polska z brakiem mikrodostaw towarów i przesyłek pocztowych czy kurierskich drogą morską jest światowym ewenementem. Nie ma chyba na świecie kraju z tak długą linią brzegową, w którym brakowałoby choćby dyskusji eksperckich nad tego typu rozwiązaniami. Tymczasem zakorkowany latem Półwysep należy traktować trochę jak te skandynawskie, greckie czy dalekowschodnie wyspy, do których zaopatrzenie dostarczane jest drogą morską lub lotniczą, w tym dronami.

Presja ma sens

TEKST: Tomasz Bobin

W listopadzie 2022 roku, podczas Walnego Zebrania Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich w Krokowej, mocno wybrzmiał problem utrzymania torów wodnych w małych portach, ich znaczących spłyceń i beczynności (od dwóch lat) administracji morskiej w tym zakresie.

Problem ten ograniczał możliwości wejścia do portów jednostek o określonym zanurzeniu, co ma negatywny wpływ na pracę firm działających w portach. Jednym z takich portów jest Port Morski Darłowo. Tor wodny ma długość 2425 m, szerokość 23 m w osi kanału portowego i głębokość 5,5 m. Przez brak systematycznych prac podczyszczeniowych (w „dawnych czasach” prace te wykonywane były dwa razy w roku, wiosną i jesienią) w niektórych miejscach głębokość wynosiła poniżej 3 m. W małych portach utrzymanie torów wodnych jest pracochłonne, gdyż w większości kanał portowy tworzą koryta rzek (w Darłowie to Wieprza z dopływem rzeki Grabowa). Przy dość wąskich wejściach do portu (poniżej 40m), zarówno od strony lądu, jak i dodatkowo od strony morza te spłyceń powstają dość często.

Zarząd Związku Miast i Gmin Morskich 5 grudnia 2022 r. wystąpił z petycją do Ministra Infrastruktury w sprawie wywiązywania

się przez Skarb Państwa z obowiązku utrzymania infrastruktury zapewniającej dostęp do portów, w tym też torów wodnych. Działania podjął także Burmistrz Miasta Darłowo, występując z apelem również do Ministra Infrastruktury. Cykl spotkań z użytkownikami portu i Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie zorganizowała Prezes Zarządu Portu. I sprawdziła się zasada, że presja ma sens!

Pod koniec sierpnia w darłowskim porcie pojawiła się pogłębiarka z szalandą. Na zlecenie Urzędu Morskiego w Szczecinie prace podczyszczeniowe wykonało *Przedsiębiorstwo Robót Czerpalnych i Podwodnych z Gdańska*. Łączna kubatura urobku to ponad 9000 metrów sześciennych a koszt robót - 1,5 mln złotych.

Na dziś temat jest „opanowany”. Pozostaje jednak pytanie: czy jest szansa, że utrzymanie torów wodnych będzie procesem systematycznym i stałym, z określonym cyklem?

fol. Tomasz Bobin

fol. Urząd Miejski w Mielnie

Z REGIONÓW

Jeleń powrócił do Mielna!

TEKST: Urząd Miejski w Mielnie

Pierwszego września uroczystie odsłonięto zrewitalizowany pomnik jelenia - symbolu Mielna. Pięknie odnowiony, wrócił na swoje dawne miejsce. Za rewitalizację pomnika odpowiedzialny był rzeźbiarz Romuald Wiśniewski.

Wydarzeniu udział wzięli: **Olga Roszak-Peżała**, burmistrz Mielna, **Tadeusz Jarząbek**, przewodniczący rady miejskiej, oraz mieszkańcy Mielna. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele zaprzyjaźnionych i partnerskich gmin, m.in. **Józef Tobiasz**, wójt Gminy Gródek nad Dunajcem, **Marcin Fabisiak**, przewodniczący rady gminy Wieliszew, **Mateusz Bobek**, burmistrz Międzyzdrojów, **Tomasz Frischmann**, burmistrz Oławy, **Peter Stano**, starosta gminy Cierne ze Słowacji.

– *Symbol Mielna, symbol wielu pokoleń naszych mieszkańców powrócił jeszcze piękniejszy! Właśnie taki, jaki był pierwotnie. Ogromnie cieszę się, że mogłam wziąć udział w tym histo-*

rycznym wydarzeniu. Pomnik w pewnym sensie spaja naszą wspólną samorządową. Przecież pewnie każdy z nas ma przy nim zdjęcie, ale takie fotografie mają też nasi rodzice czy dziadkowie. Jeleń odzyskał dawny blask i zrobimy wszystko, aby służył w niezmienionej formie także kolejnym, przyszłym pokoleniom – mówiła w trakcie uroczystości Olga Roszak-Peżała.

Wydarzenie prowadziła **Mirosława Diwyk-Koza**, rzecznik prasowy Urzędu Miejskiego w Mielnie. W trakcie uroczystości Olga Roszak-Peżała odczytała list mieszkańców Gminy Mielno do przyszłych pokoleń, zaś list od seniorów przeczytał Tadeusz Jarząbek. Oba dokumenty wraz z innymi artefaktami (m.in.

kopia aktu nadania praw miejskich Mielna, dokumentacja fotograficzna, wycinki z gazet, czy przekazane przez Archiwum Państwowe w Koszalinie kopie historycznych dokumentów z XVIII w. dotyczących Mielna) trafiły do specjalnej kapsuły czasu ukrytej w jednym z elementów rzeźby. Nie udałoby się to bez pomocy Archiwum Państwowego i osobistego zaangażowania Dyrektora **Katarzyny Królczyk**. Pomoc w zabezpieczeniu materiałów zaoferowała także znana koszalińska firma TEPRO. W uroczystości udział wzięła również funkcjonująca przy Szkole Podstawowej w Sarbinowie dziecięca orkiestra dęta pod batutą dyrektora **Izabeli Wasilewskiej**. Muzycy zagwarantowali niepowtarzalny klimat wydarzenia.

Rewitalizacji pomnika jelenia podjął się znany w regionie rzeźbiarz **Romuald Wiśniewski**, który odwiedził w tym celu nawet Stany Zjednoczone, gdzie – jak się okazało – znajdują się bliźniacze rzeźby zachowane w niemal niezmienionej od ponad stu lat formie. Dzięki temu i w oparciu o historyczne fotografie artysta przywrócił mieleńskiemu pomnikowi pierwotny wygląd.

foto. Urząd Miejski w Mielnie

foto. Urząd Miejski w Mielnie

Regaty na Zatoce Puckiej

TEKST: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

II Regaty o Puchar Marszałka Województwa Pomorskiego odbyły się 22 września 2023 r. W wyścigu na Zatoce Puckiej wystartowali młodzi adeptci żeglarstwa z pomorskich szkół oraz przedstawiciele gmin. Zwyciężyły uczniowskie drużyny z Kobylnicy i Cedr Wielkich oraz samorządowcy z Kosakowa.

Regaty stanowiły zwieńczenie dotychczasowych działań podejmowanych przez samorząd województwa pomorskiego na rzecz rozwoju infrastruktury żeglarskiej i poprawy warunków nawigacyjnych szlaków wodnych w naszym regionie, a także edukacji żeglarskiej młodych Pomorzan.

Wydarzenie było współorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Miasta Puck oraz Pomorski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

W regatach na wodach Zatoki Puckiej wystartowali uczniowie ze szkół biorących

udział w Programie Edukacji Morskiej oraz przedstawiciele pomorskich gmin. Uczestnicy pływali na łodziach, które gminy zakupiły w ramach projektu „100 łodzi żaglowych na stulecie zaślubin Polski z morzem” przygotowanego przez samorząd województwa pomorskiego.

W kategorii początkujących Puchar Marszałka zdobyła uczniowska drużyna z Kobylnicy, a w kategorii zaawansowanych – uczniowska drużyna z Cedr Wielkich. Natomiast w wyścigu oficjalnych reprezentacji gmin zwyciężyli samorządowcy z Kosakowa.

fot. Jacek Sowa / UMWP

Najlepsi żeglarze otrzymali pamiątkowe statuetki oraz medale.

– *Żeglowanie z całą pewnością uczy nas dbałości o własne bezpieczeństwo, bezpieczeństwo koleżanek i kolegów oraz odpowiedzialności za sprzęt. Sam jestem żeglarzem i wiem, ile ono daje radości i satysfakcji* – powiedział na zakończenie zawodów marszałek województwa pomorskiego **Mieczysław Struk**.

Marszałek zwrócił się także do młodych adeptów żeglarstwa z pomorskich szkół: – *Cieszę się, że próbujecie swoich sił na wodzie. Życzę wam, żeby ta pasja w was została. Zwłaszcza, że w naszym regionie mamy wspaniałe warunki do żeglowania. A żeglarstwo to nie tylko wspaniała zabawa, ale też prawdziwa szkoła życia – uczy radzenia sobie w trudnych sytuacjach, dyscypliny, odpowiedzialności za siebie i całą załogę.*

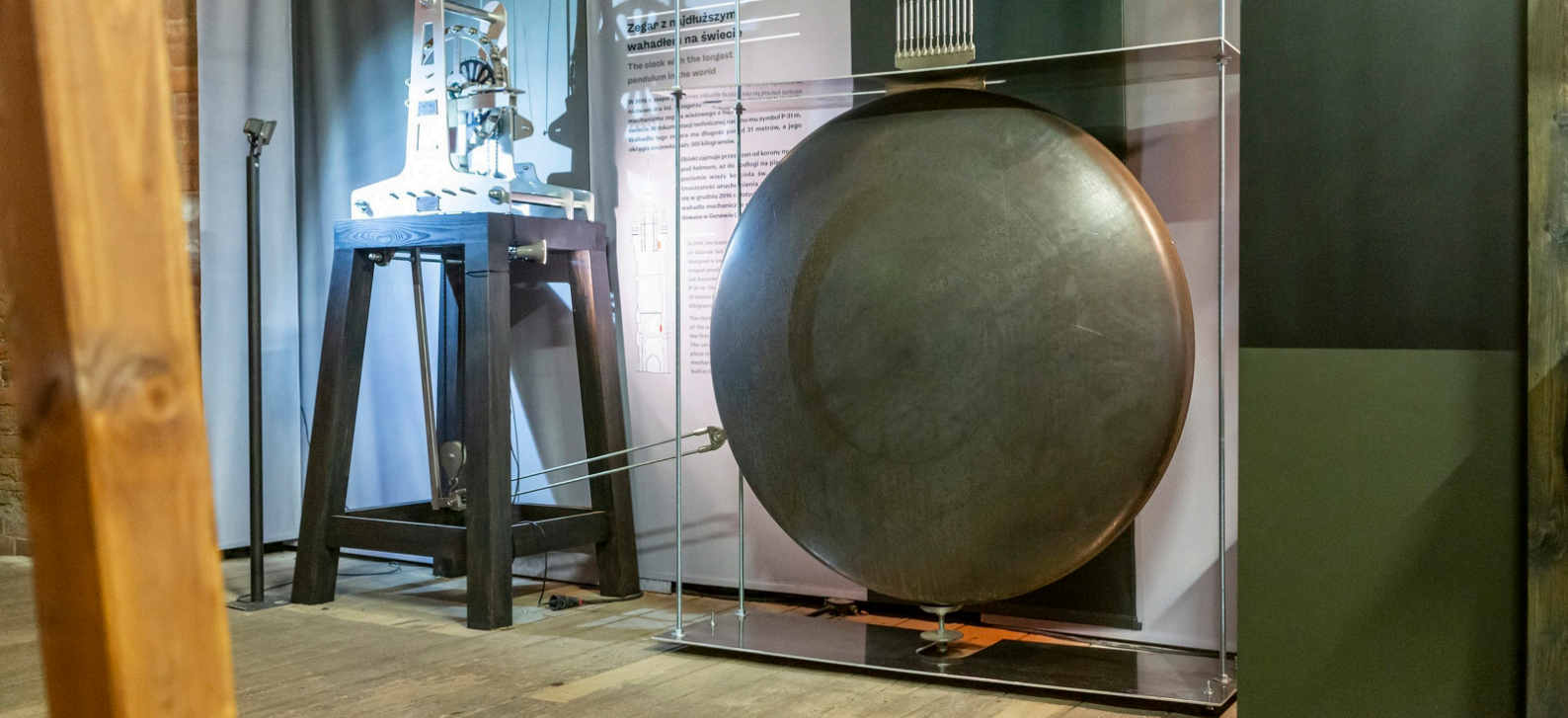
Podczas imprezy wręczone też zostały specjalne wyróżnienia dla osób zasłużonych dla naszego regionu w obszarze żeglarstwa i edukacji morskiej. Dla uczestników imprezy przygotowano piknik edukacyjny w ramach projektu Pomorskie Żagle Wiedzy. Przez cały dzień w marinie w Pucku można było zapoznać się z budową jachtu oraz rodzajami ożaglowania. Edukatorzy wyjaśniali najważniejsze zasady żeglowania i manewrowania, jak również przedstawiali najważniejsze zasady postępowania w razie wypadku lub awarii. Dodatkowo, dla chętnych dostępne były gry planszowe związane z edukacją morską i żeglarską oraz stanowiska artystyczne, a na zakończenie imprezy odbył się koncert szantowy.

fat. Jacek Sowa / UMWP

fat. Jacek Sowa / UMWP

Warkocz św. Katarzyny mierzy 31,25 metra i został wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa. | Fot. Agnieszka Grabowska-Ogrodnik

DZIEJE SIĘ

Gdańsk z trzecim rekordem Guinnessa

TEKST: Urząd Miejski w Gdańsku

W Gdańsku znajduje się zegar z najdłuższym wahadłem na świecie. 18 sierpnia w Muzeum Nauki Gdańskiej, oddziale Muzeum Gdańska odbyła się oficjalna próba ustanowienia Rekordu Guinnessa – udana!

Jej obiektem był chronometr skonstruowany w latach 2015-2016 przez dr. inż. Grzegorza Szychlińskiego. Nosząca roboczą nazwę konstrukcja „P-31m” otrzymała również nową nazwę: Warkocz św. Katarzyny – wyłonioną w konkursie adresowanym do mieszkańców przez Muzeum Gdańska.

Ustanowiony rekord jest trzeci w Gdańsku. Dwa poprzednie padły podczas powitania nowego milenium w 2000 r. w kategorii „największa liczba osób dzwoniąca dzwoneczkami” i w 2022 r. w kategorii „największa bryła bursztynu na świecie”.

Skąd się wziął P-31m i jak działa?

Zegar z najdłuższym wahadłem na świecie nie powstałby, gdyby nie pomysł **Anny Zbierskiej** (wówczas dyrektor Biura Promocji Miasta w

Urzędzie Miejskim w Gdańsku), która zarażiła nim **dr. inż. Grzegorza Szychlińskiego**. Prezentacja konstrukcji odbyła się 15 grudnia 2016 roku. Według autorskiego projektu wahadło chronometru, od 300-kilowej soczewki do uchwytu na 4 kondygnacji kościoła św. Katarzyny, miało mieć ok. 31,2 metra długości.

Zegarem jest samo wahadło. Mechanizm, który wahadłu towarzyszy, stworzony z wielu kółek zębatach jest tylko licznikiem jego wahanć. Czas odmierza natomiast wahadło.

Jak ustanowiono rekord Guinnessa?

Największe emocje towarzyszyły uczestnikom podczas samego pomiaru. W uroczystości brała udział **Paulina Garczyk**, sędzia Biura

Rekordów z Poznania, zajmującego się certyfikowaniem rekordów Polski.

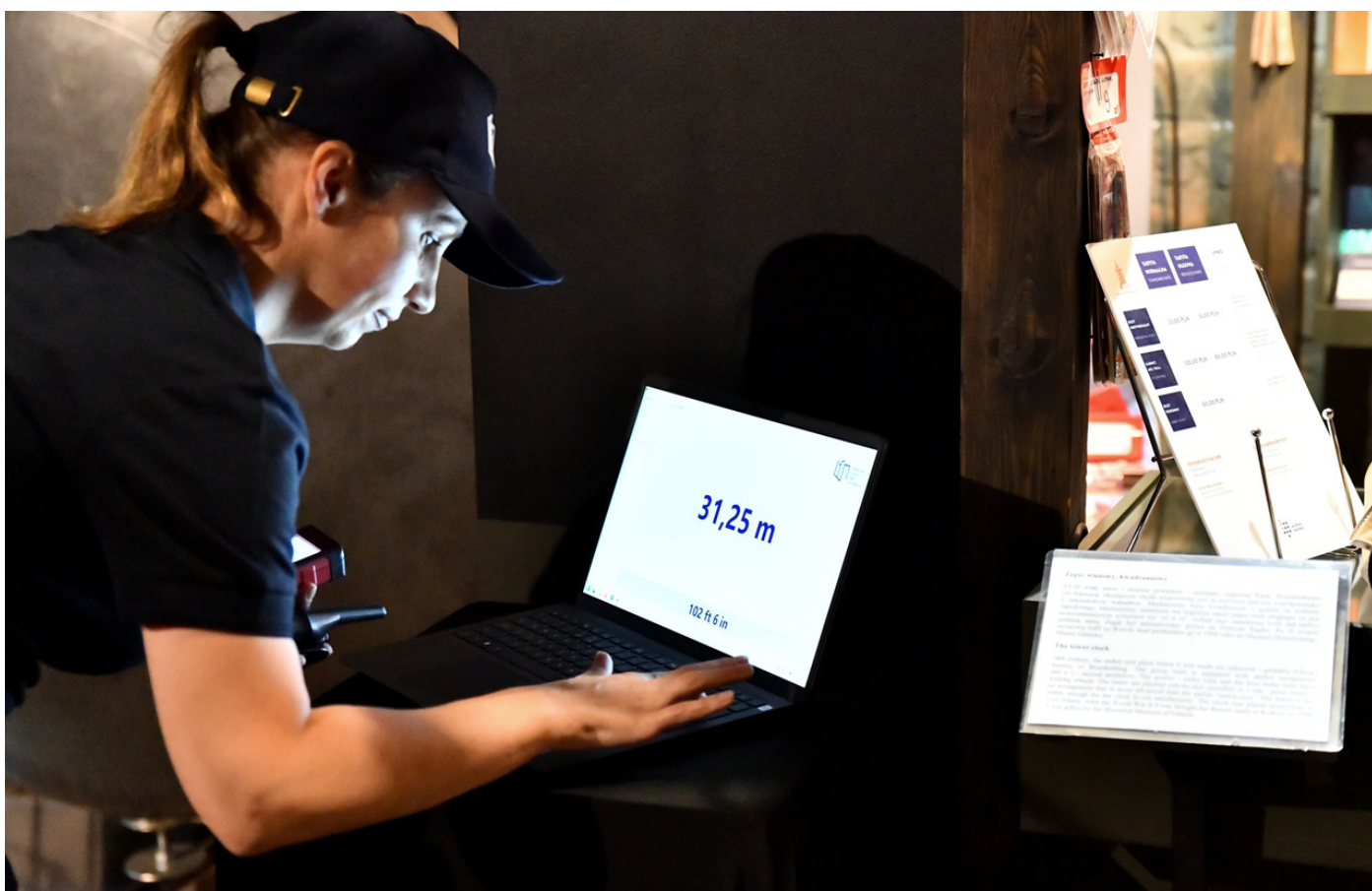
- Z małymi trudnościami technicznymi pomiar się udał. Wynik otrzymany przez specjalistów jest prawidłowy. Jest taki sam, jak wychodził podczas wczorajszych prób, dlatego uznajemy go za oficjalny – podsumowała pomiary Paulina Garczyk.

Gdzie i kiedy można zobaczyć Warkocz św. Katarzyny

Warkocz św. Katarzyny jest udostępniony zwiedzającym w ramach wystawy stałej prezentowanej w Muzeum Nauki Gdańskiej w sezonie letnim. Kolejną szansę na jego zobaczenie, mieszkańcy i turyści będą mieli od początku maja przyszłego roku. Więcej informacji o zegarze i innych oddziałach Muzeum Gdańska znajdziemy na stronie internetowej www.muzeumgdansk.pl.

Zegar z najdłuższym wahadłem na świecie znajduje się w Kościele św. Katarzyny w centrum miasta. | Fot. Dariusz Kula

Pomiar nadzorowała sędzia Paulina Garczyk z Biura Rekordów, które zajmuje się certyfikowaniem rekordów w Polsce. | Fot. Agnieszka Grabowska-Ogrodnik

foto. Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Jastarni

Z REGIONÓW

Jastarnia: Działo się!

Podsumowanie sezonu 2023

TEKST: Oskar Struk.

Tegoroczny sezon letni był dla Jastarni wyjątkowy, gdyż kalendarz imprez na rok 2023 podporządkowany był obchodom 50 – lecia nadania praw miejskich. Choć główne uroczystości związane z obchodami odbyły się wiosną, to również latem czuć było tę niezwykłą atmosferę, która towarzyszyła tegorocznym wydarzeniom w Jastarni.

Czerwiec tradycyjnie zainauguował Międzynarodowy Dzień Dziecka. W programie znalazła się wspólna zabawa w Parku Miejskim w Jastarni. Były zajęcia sportowe, kolorowanki, dmuchany tor przeszkód i wiele innych atrakcji, które dały dzieciom dużo radości. Z kolei w Kuźnicy panowały bardziej „wodne” klimaty, dzięki uprzejmości Surfcenter i Centrum Sportu Kuźnica. Dzieci uczestniczyły w zajęciach ruchowych, mogły też zapoznać się z podstawami żeglarsstwa i windsurfingu.

Na sportowo....

Wspomniany już jubileusz 50-lecia nadania praw miejskich Jastarni obchodzono również na sportowo. 3 czerwca na kompleksie boisk w Jastarni spotkali się najmłodszy adepci piłki nożnej, by na sportowo uczcić jubileusz z okazji 50-lecia nadania praw miejskich Jastarni. W turnieju Półwyspowe Granie uczestniczyły Orzełki Hel, Orzełki Puck i PKS Jastarnia. Wynik był sprawą drugorzędną, liczyła się dobra zabawa i umacnianie więzi między zawodnikami. Młodzi piłkarze wykazali się ogromnym

zaangażowaniem: oglądaliśmy piękne parady bramkarzy, efektowne dryblingi i udane strzały. Gorący doping kibiców i fachowy komentarz **Norberta Górskiego** budowały niepowtarzalny klimat. Po zakończeniu turnieju odbył się grill, a całe wydarzenie przebiegło w przyjaznej atmosferze i stało się okazją do zbudowania więzi pomiędzy młodymi piłkarzami, ich trenerami i rodzicami, którzy pomogli w przeprowadzeniu zawodów. Organizatorami wydarzenia byli: MOKSiR w Jastarni, Gmina Miejska Hel i PKS Jastarnia.

...artystycznie...

5 czerwca w Parku Miejskim w Jastarni wystąpił duet *L'APERITIF*, czyli **Daria Zaradkiewicz** i **Paweł Nowak**. Zaprezentowali największe przeboje muzyki francuskiej. W repertuarze odnaleźć można zarówno klasyczne melodie, zaczerpnięte od Edith Piaf czy Josephine Baker, jak i utwory współczesne – takich wykonawców jak ZAZ. Połączenie pięknego brzmienia akordeonu i charyzmatycznego wokalu przeniosły słuchaczy w atmosferę Paryża.

Kulminacyjnym momentem muzycznego lata w Jastarni był jubileuszowy koncert **Agnieszki Chylińskiej**, który odbył się 9 czerwca. Artystka swoją ogromną energią i zaangażowaniem porwała publiczność do wspólnej zabawy. *„Kiedy powiem sobie*

foto. Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Jastarni

dość”, *„Niekochana*”, czy *„Winna*” pokazały, że artystka wciąż ma w sobie dawny rockowy pazur.

...lokalnie...

Czerwiec to oczywiście tradycyjna Jastarnicka Sobótka, kiedy to rocznik poborowy na jedną noc przejmuje władze nad miastem. Tym razem swoje święto mieli młodzi ludzie z rocznika 2004. Sobótkowe atrakcje w Jastarni rozpoczynają się zawsze w wigilię św. Jana (23 czerwca) około godziny dwudziestej. W okolicy ulicy Bałtyckiej gromadzą się tłumy mieszkańców i turystów, by w korowodzie pomaszerować nad brzeg Zatoki Puckiej i rozpalić „święty ogień”. Prym wśród zebranych wiodą dziewiętnastoletni chłopcy. Przebrani za groźnych piratów, z twarzami pokrytymi farbą i z raketnicami u pasa, mocują na wozie sosnowy drąg zwieńczony beczką wypełnioną drewnem, smołą i pakułami. Orszakowi zawsze towarzyszy Neptun i jego małżonka Prozerpina na specjalnie przystrojonym wozie. Na placu przed Urzędem Miasta burmistrz wraz z Neptunem przekazują młodzieży klucz, symbolizujący darowanie im tej nocy władzy nad miastem. Na rozległym placu sobótkowym widzowie tworzą krąg, w którym uczestnicy mocują za pomocą długich lin przywieziony drąg. Poborowi strzelają raketnicami do beczki, usiłując ją zapalić. Bohaterem

foto. Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Jastarni

zostaje ten uczestnik, któremu uda się tego dokonać najszybciej. Skoro sobótkowy ogień zapłonie, zaczyna się zabawa. Na zakończenie widowiska, w scenerii zachodzącego słońca, uczestnicy „świętego korowodu” rozpoczynają trwającą do białego rana plenerową zabawę, do której zapraszani są również goście.

...i różnorodnie.

6 lipca po raz drugi w Jastarni odbyło się wydarzenie mające na celu promocję województwa świętokrzyskiego i rowerów. Jego główną atrakcją stanowiło rowerowe show w wykonaniu **Krystiana Herby**, dwukrotnego uczestnika programu *Mam Talent* i sześciokrotnego rekordzisty Guinnessa w zdobywaniu największych budynków świata.

Stałym punktem lata są też sportowe wakacje, obejmujące zawody biegowe, rywalizacje piłkarzy, koszykarzy i siatkarzy. Warto dodać, że jedna z imprez odbyła się na nowym boisku wielofunkcyjnym w Kuźnicy. Do stałych punktów programu należą też koncerty organowe współorganizowane z Filharmonią Bałtycką oraz Kaszubski Festyn Ewangelizacyjny. Dwudniowym świętem muzyki alternatywnej był Salt Wave Festival 2023, który na lądowisku w Jastarni zgromadził 22 artystów oraz tłumy uśmiechniętych uczestników. Wśród wykonawców znaleźli się m.in.: **Jann**, **Ralph Kamiński**, **Szcyl** oraz **Sam Tompkins**. Dwukrotnie w Jastarni wystąpiła dama polskiej piosenki, **Halina Frąckowiak**, która

z fundacją „Dobrze, że jesteś” świętowała jubileusz 60-lecia pracy artystycznej. Nie zabrakło największych przebojów, znamienitych gości i wielu wzruszeń.

Po pandemicznej przerwie do kalendarza imprez wrócił Dzień Węgorza, który pokazuje życie Kaszubów i jest hołdem dla rzemiosła rybackiego, stanowiącego o tożsamości lokalnej społeczności.

Niespodzianką od władz miasta był sierpniowy koncert Kombii. Ponadczasowe przeboje porwały do zabawy publiczność zgromadzoną w Porcie Rybackim. Z okazji dziesiątych urodzin do Jastarni zawitali przedstawiciel muzyki *Reggae*, czyli zespół Dża Dża Dziady, Ze sceny popłynął pozytywny przekaz i mnóstwo dobrej energii.

W taneczno-akrobatyczną podróż dookoła świata publiczność zabrało Studio Activo, które już po raz drugi wystąpiło nad polskim morzem. Na zaproszenie burmistrza Jastarni ponownie swoje gitarowe show zaprezentował **Krzysztof Ścierański**. Natomiast następnego dnia w Kuźnicy towarzyszył mu Teatr 52 Hz.

Sierpień zakończył jedyny w tej części Polski Bałtycki Maraton Brzegiem Morza. Bieg jest jednym z nielicznych na świecie klasycznym maratonem, którego trasa w całości przebiega po morskiej plaży.

4 września w Parku Miejskim odbył się wieczór z muzyką cygańską. Jego gwiazdą była **Elena Rutkowska**, która wystąpiła razem z zespołem „Cygańskie Czary”. Wcześniej słuchaczy w klimat muzyki romskiej wprowadziła formacja Vanessa & Sorba.

10 września na zaproszenie Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Jastarni ze swoim słowno-muzycznym show wystąpił znany i lubiany aktor teatralny i telewizyjny, **Artur Barciś**, który pokazał swój aktorski kunszt.

fot. elektronicznepisy.pl

Z REGIONÓW

Maraton i Półmaraton Brzegiem Morza

TEKST: Urząd Morski w Gdyni

W sobotę 26 sierpnia 2023 roku odbył się XIII Bałtycki Maraton Brzegiem Morza, VIII Bałtycki Półmaraton Brzegiem Morza oraz XII Bałtycki Bieg Dzieci Brzegiem Morza. Trasa maratonu w całości prowadzi po plaży, co pozwala uczestnikom dokładnie poznać bałtyckie wybrzeże od Jastarni, przez Juratę, aż do Władysławowa. Jest to jedyny tego typu bieg w Polsce i jeden z dwóch w Europie.

Start i meta usytuowane były na plaży w Jastarni, na wysokości Domu Zdrojowego. Najlepszy czas tegorocznej edycji maratonu to 03:19:57.18 i należy do **Adriana Przybyły** z RUN GOKU TEAM z Ławy; wśród pań zwyciężyła **Dagmara Jaciuk** z Zalasewa z czasem 04:19:41.14. Tradycyjnie już po raz ósmy wystartował również półmaraton, w którym zwyciężcą, podobnie jak w roku ubiegłym, został **Rafał Siekierski** z FUNDACJI BIEGAMY POLESIE z Bełchowa z czasem 01:40:10.46, a wśród pań zwyciężyła **Beata Zaręba** z Pruszkowa, która pokonała dystans 21,0975 km w czasie 01:57:49.42.

Tego dnia, oprócz maratonu i półmaratonu odbyły się również biegi dla dzieci

i młodzieży w kilku kategoriach. Najmłodszy mieli do pokonania dystans 200 lub 400 m. Wszyscy uczestnicy otrzymali medale pamiątkowe oraz wspaniałe nagrody, ufundowane przez głównego sponsora Hotel Bryza Resort&Spa oraz Komendanta Morskiego Oddziału Straży Granicznej oraz SKS Surfingowy Klub Sportowy.

Dekoracja zwycięzców na scenie w porcie Jastarnia połączona była z zakończeniem XII Bałtyckich Regat o Puchar Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni. Wręczono liczne nagrody i puchary, w tym od Prezydenta RP dla zwycięzców maratonu w kategorii kobiet i mężczyzn.

Organizatorami wydarzeń są Urząd

Morski w Gdyni, Miasto Jastarnia oraz Liga Morska i Rieczna. Niezmiennie, jak co roku, biegi wspierają partnerzy: Związek Miast i Gmin Morskich, Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Jastarni, Miasto Władysławowo, MOSG, Zespół Szkół Policealnych w Wejherowie, WOPR, The North Event, KONSAL sp. z o.o., OSiR Władysławowo. Swój udział mają również wolontariusze ze Szkoły Podstawowej w Jastarni oraz UKS Delfin Jastarnia.

Sukces imprezy to również zasługa wielu sponsorów, między innymi Sponsora

Głównego - Hotelu Bryza w Juracie oraz Hotelu Dom Zdrojowy Resort&Spa w Jastarni, którzy są z nami od pierwszej edycji wydarzenia. W tym roku wsparcia udzieliły również: Pracownia Projektowa Budownictwa Hydrotechnicznego „Aquaprojekt,” sp. z o.o., Baltic Hub, Best Western Hotel Jurata, Chipolbrook S.A., Matbet, SKS Surfingowy Klub Sportowy, Port Gdańsk, Przedsiębiorstwo Comal Sp. z o.o., Polski Rejestr Statków oraz Hotel Lido w Juracie. Do zobaczenia za rok!

foto: Urząd Gminy Cedry Wielkie

Z REGIONÓW

Rekordowa ilość smoków w Błotniku!

TEKST: Urząd Gminy Cedry Wielkie

Wody Martwej Wisły w marinie w Błotniku kolejny raz pulsowały energią, rytmicznym dźwiękiem i wewnętrzną siłą wspólnot. To Regaty Smoczych Łodzi – wydarzenia, które ponownie przyciągnęło do Błotnika załogi z całego regionu.

Organizacja corocznych Regat Smoczych Łodzi z założenia ma zachęcać do aktywnego spędzania czasu na wodzie i promować ducha współpracy.

– To wydarzenie łączy zarówno pasjonatów sportów wodnych, jak i osoby chcące spróbować czegoś nowego i zabawnego. Każda drużyna pracuje razem, w zgranej rytmice, aby pokonać trasę i zwyciężyć. Współzawodnictwo jest niezwykle emocjonujące, a publiczność na brzegu gromkimi oklaskami dopinguje zawodników do osiągnięcia jak najlepszych wyników – podkreśla **Łukasz Żarna**, dyrektor Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich.

Tegoroczna impreza była wyjątkowa, bo... rekordowa! W regatach wzięło udział 410 zawodników z 20 klubów. W 46 wyścigach wy-

startowało 51 osad.

– Nasza marina staje się ważnym punktem dla miłośników żeglarstwa i sportów wodnych, zarówno zawodowych, jak i amatorów. Jej malownicze położenie, udogodnienia i zaplecze techniczne sprawiły, że przyciąga ona jednostki z całego regionu. Jednak to nie tylko dostęp do wody sprawia, że port w Błotniku jest tak wyjątkowy. To również organizacja wielu imprez wodniackich, które ożywiają marinę – mówi **Janusz Goliński**, wójt gminy Cedry Wielkie. – Po ostatnich regatach jestem spokojny o przyszłość smoczych regat. Jesteśmy dumni, że możemy być częścią tego wyjątkowego wydarzenia, które już teraz pozostawiło trwałe ślad w historii gminy. Do zobaczenia na wodzie!

Plaża Dostępna dla Wszystkich wyróżniona nagrodą Lodołamacz 2023

TEKST: Gdański Ośrodek Sportu

Gdański Ośrodek Sportu otrzymał statuetkę Lodołamacz 2023 w kategorii Przyjazna Przestrzeń. Nagrodę podczas kujawsko-pomorskiej, pomorskiej, warmińsko-mazurskiej, zachodniopomorskiej Regionalnej Gali LODOŁAMACZE 2023 odebrał **Leszek Paszkowski**, dyrektor Gdańskiego Ośrodka Sportu, który zarządza gdańskimi plażami. Pierwszym miejscem wyróżniona została Przyjazna Plaża w Gdańsku.

Jest to projekt zainicjowany w 2021 roku, kiedy w Gdańsku-Brzeźnie powstała pierwsza Plaża Dostępna dla Wszystkich. Gdański Ośrodek Sportu wsłuchując się w potrzeby mieszkańców, turystów oraz podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnością, postanowił zorganizować miejsce, które będzie odpowiadało potrzebom tych, którzy na co dzień funkcjonują z ograniczeniami ruchu, niepełnosprawnością wzroku, słuchu, a jednocześnie będzie przyjazne osobom starszym i rodzinom z dziećmi. W 2022 r. uruchomiliśmy kolejną plażę o podobnym standardzie na Stogach, a w 2023 tego typu udogodnienia powstały również w Jelitkowie.

- Proces przystosowania przestrzeni publicznej dla osób ze specjalnymi potrzebami jest bardzo ważny zarówno dla Miasta Gdańska jak i Gdańskiego Ośrodka Sportu. Przystosowanie wejść na plaże jest procesem długotrwałym, wynikającym z konsultacji realizowanych z osobami o szczególnych potrzebach. Na pewno nie da się tego zrobić w krótkim czasie, ale nie jest to również nigdy proces w pełni zakończony. Dlatego pozostajemy otwarci na wszelkiego rodzaju sugestie, które wciąż do nas spływają, ponieważ staramy się, żeby te miejsca były jak

najlepiej przystosowane do różnych potrzeb różnych, korzystających z nich osób – podkreśla Leszek Paszkowski, dyrektor GOS. - Warto mówić w przestrzeni publicznej, że są wśród nas osoby z różnymi potrzebami. Takie udogodnienia, polegające na znoszeniu m.in. barier architektonicznych, mają także wymiar edukacyjny. Te różne potrzeby, dotyczące przestrzeni publicznej, należy zauważać i o nich pamiętać – dodaje Paszkowski.

Kampania na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych Lodołamacze propaguje ideę likwidacji barier przez przedsiębiorstwa, instytucje, osoby oraz wspiera aktywizację osób z niepełnosprawnością do pełnoprawnego funkcjonowania w codziennym życiu. Istotą Kampanii Lodołamacze jest przełamywanie stereotypów i uprzedzeń związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, integracja osób niepełnosprawnych i stworzenie im szansy na pełne uczestnictwo w życiu społecznym, zachęta do tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz podnoszenia standardu już istniejących stanowisk.

PLAŻA DOSTĘPNA DLA WSZYSTKICH

foto: Gdański Ośrodek Sportu

foto: Gdański Ośrodek Sportu

foto: Gdański Ośrodek Sportu

foto: Gdański Ośrodek Sportu

Muzeum Żeglarstwa Polskiego powstanie we Władysławowie

TEKST: Urząd Miejski we Władysławowie

22 sierpnia burmistrz Władysławowa Roman Kuźel oraz dyrektor Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku Robert Domżał podpisali list intencyjny dotyczący utworzenia Muzeum Żeglarstwa Polskiego we Władysławowie. List stanowi formalne porozumienie rozpoczynające proces planowania inwestycji.

- Konieczne będzie wprowadzenie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, aby umożliwić przeznaczenie terenu na cele kulturalne i budowę obiektu – poinformował Burmistrz **Roman Kuźel**. Muzeum ma powstać na działce gminnej, znajdującej się na Osiedlu Szotland, toteż konieczne jest podjęcie działań mających na celu przekazanie działki na rzecz Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

Po oficjalnym powitaniu goście obejrzeli prezentację ukazującą atrakcyjne położenie i potencjał Gminy Władysławowo oraz materiał przedstawiający lokalizację inwestycji. Kolejnym punktem konferencji były

foto: Urząd Miejski we Władysławowie

wystąpienia **prof. dr. hab. Piotra Glińskiego** - Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **dr. Roberta Domżała** oraz **Marcina Horały**, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

- Żeglarstwo jest pięknym sportem o bogatej historii. Znajdujące się nad Morzem Bałtyckim Władysławowo ma silne związki z żeglugą, co czyni je odpowiednim miejscem dla założenia nowego oddziału Narodowego Muzeum Morskiego – podkreślił Minister Gliński. - Mam nadzieję, że inwestycja ujrzy światło dzienne już za kilka lat.

Po wystąpieniach uczestnicy konferencji udali się na miejsce budowy przyszłego muzeum, zlokalizowane w malowniczej scenarii Zatoki Puckiej.

foto: Urząd Miejski we Władysławowie

Wspólnie dla Klimatu

TEKST: Anna Zbierska

W dniach 28-29 września. 2023 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym Amberexpo w Gdańsku odbyło się wydarzenie „Wspólnie dla Klimatu”. To nowa inicjatywa Miasta Gdańska, województwa pomorskiego oraz Związku Miast i Gmin Morskich, wynikająca z potrzeby zintensyfikowania działań na rzecz mitygacji i adaptacji do zmian klimatu.

W ramach wydarzenia odbyły się: Pomorskie Forum Solidarności Klimatycznej im. Pawła Adamowicza, Pomorskie Eko Forum, debata „Głos młodzieży dla klimatu” oraz Gdańskie Forum Zmian Klimatu.

Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli samorządów, ich instytucji i spółek, świata nauki oraz biznesu. Spotkanie wiodących specjalistów, naukowców i decydentów z różnych dziedzin miało na celu wypracowanie nowych rozwiązań i strategii, przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego i walki ze zmianami klimatycznymi.

Dzień pierwszy odbył się pod hasłem: *WSPÓLNIE DLA KLIMATU: Rola samorządów w kształtowaniu polityk i strategii*. Dzień drugi przebiegł pod hasłem: *WSPÓLNIE DLA KLIMATU: Lokalne rozwiązania globalnych problemów*. Podczas czterech paneli przedstawione zostały dobre praktyki z zakresu ochrony powietrza, spółdzielni energetycznych, gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym (GOZ) i możliwości finansowania inwestycji

z zakresu ochrony środowiska. Wnioski wypracowane przez młodzież podczas debaty „Głos młodzieży dla klimatu” zostaną przedstawione przez Młodzieżową Radę Miasta Gdańska na Radzie Miasta Gdańska. Wydarzenie zamknęły warsztaty: *Gdańskie Forum Zmian Klimatu*, w których udział wzięło ponad 70 mieszkańców i mieszkanki Gdańska.

Przez dwa dni w strefie wystawców zaprezentowane zostały rozwiązania i technologie z zakresu ochrony środowiska, usług komunalnych a także projekty naukowe z zakresu ochrony wody i GOZ. Organizatorami wydarzenia byli: ZMiGM, Samorząd Województwa Pomorskiego i Miasto Gdańsk. Patronatem Honorowym wydarzenie objęli Marszałek Województwa Pomorskiego i Prezydent Miasta Gdańska, a partnerami wydarzenia byli: Grupa GPEC, PREZERO, Pomorski Fundusz Rozwoju, Zakład Utylizacyjny Gdańsk, Port Czystej Energii, KOMA Usługi Komunalne, ZUOS Tczew i Grupa ZDUNEK,

fol. Pomorskie Eko Forum

fot. Marta Czarnecka-Gallas

MORZE, NASZE MORZE

Spotkanie partnerów projektu BaltSusBoating2030 w Mariehamn

TEKST: Marta Czarnecka-Gallas

W pięknej scenerii Wysp Alandzkich, rozsianych między Szwecją a Finlandią, partnerzy projektu BaltSusBoating 2030 spotkali się, aby podjąć dalsze wspólne kroki w celu wypracowania ponadnarodowej Strategii przekształcenia Morza Bałtyckiego w zrównoważone miejsce dla żeglugi.

Dyskusja nad najważniejszymi elementami strategii oraz zainicjowanie prac związanych z brandingiem i budową silnej marki międzynarodowej, to kolejne elementy w trwającym procesie, powstającym dzięki funduszom Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. Jego głównym celem jest wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie zrównoważonych praktyk żeglugi rekreacyjnej oraz promowanie Morza Bałtyckiego jako miejsca żeglugi, które może z powodzeniem konkurować o uznanie żeglarzy z innych re-

gionów Europy i świata.

Spotkanie było okazją nie tylko do swojej „burzy mózgów”, wymiany pomysłów i planowania kolejnych kroków, ale również pozwoliło uczestnikom odwiedzić piękną gminę Föglö, dzięki czemu mogli się poznać i urokliwe otoczenie tego pięknego archipelagu.

Föglö to największa gmina archipelagu Wysp Alandzkich, licząca niewiele ponad 500 mieszkańców. Jednak latem ta liczba prawie się potraja, a około 700 domów wakacyjnych

jest zajmowanych przez szukających spokoju, kochających przyrodę turystów.

Na Föglö znajdują się 22 wioski, z których największa to Degerby, gdzie koncentruje się większość usług. Można tam znaleźć pocztę, supermarket, szkołę, przedszkole i dom opieki. I oczywiście Föglö Guest Harbour, który chlubi się doskonałymi przykładami zrównoważonych praktyk żeglarskich.

Istotnym elementem wyjazdu studyjnego do Föglö była wnikliwa prezentacja Keep the Archipelago Tidy. Organizacja ta przedstawiła swoje inicjatywy, mające na celu zwalczanie zanieczyszczenia śmieciami i przeciwdziałanie negatywnemu wpływowi na środowisko wynikającemu z żeglugi rekreacyjnej na Morzu Bałtyckim. Wyśiłki zrzeszonych w niej ludzi koncentrują się na podnoszeniu świadomości żeglarzy i wdrażaniu skutecznych systemów gospodarowania odpadami w celu zachowania naturalnego piękna regionu. O działaniach Organizacji można przeczytać na następującej stronie internetowej: <https://keepthearchipelagotidy.fi>

Kolejnym istotnym elementem spotkania partnerów były warsztaty na temat rozwoju marki, zgodnie z postrzeganiem branding i marketingu jako niezwykle ważnego elementu promowania zrównoważonego żeglarstwa w regionie Morza Bałtyckiego.

Podczas warsztatów eksperci i interesariusze omówili strategię tworzenia

atrakcyjnego wizerunku Bałtyku. Uczestnicy podkreślili wagę odpowiedzialnych praktyk żeglarskich, przyjazną dla środowiska infrastrukturę oraz wyjątkowe atrakcje przyrodniczo-historyczne i kulturowe, które mogą tworzyć przewagę konkurencyjną nad innymi regionami żeglarskimi na świecie.

Omówiono również inne aktualne działania prowadzone w ramach projektu BaltSusBoating2030, w tym przygotowania do Forum Turystyki Morza Bałtyckiego 2023, które ma się odbyć w Tallinie 11 października 2023 r., a także trwające prace nad planem działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Zainteresowanych bieżącymi działaniami projektu zapraszamy do kontaktu i śledzenia naszej grupy: LinkedIn Baltic Sea Sustainable Boating 2030.

Projekt BaltSusBoating będzie obecny na następujących wydarzeniach w Regionie Morze Bałtyckiego: Forum Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w Rydze 4-5.10.2023, podczas którego będzie można spotkać nas przy stoisku w ramach tzw. Networking Village; Konferencji Związku Miast Bałtyckich 24-25.10.2024 w Palandze, gdzie organizujemy warsztaty skierowane dla przedstawicieli miast, gmin, organizacji pozarządowych oraz wszystkich zainteresowanych wspólną zintegrowaną strategią dla żeglarstwa rekreacyjnego na Bałtyku oraz podczas Forum Turystyki Morza Bałtyckiego 11.10.2023 w Tallinie.

Więcej informacji w Biurze Związku Miast i Gmin Morskich, który pełni rolę lidera projektu.

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

BLUE ECONOMY

BaltSusBoating 2030

fot. Grzegorz Mehring | gdansk.pl

DZIEJE SIĘ

„Diamentowy kolczyk” na Bursztynowe Gody

TEKST: Anna Zbierska

Już po raz piąty świętowaliśmy w Gdańsku Bursztynowe Gody. Gratulacje i statuetki z bursztynem bałtyckim z rąk Aleksandry Dulkiej, prezydent Gdańska, odebrało ponad 80 par małżeńskich. Wszyscy oni stanęli na ślubnym kobiercu 44 lata temu. Pełen wzruszeń wieczór w sali koncertowej Polskiej Filharmonii Bałtyckiej na Ołowiance uświetnił wyjątkowy koncert Anny Jurkiszewicz.

Gdańsk, Światowa Stolica Bursztynu, od kilku lat świętuje Bursztynowe Gody, czyli 44. rocznicę pożycia małżeńskiego. Uroczystość, która w tym roku odbyła się już po raz piąty, zgromadziła ponad 80 par. Podczas wydarzenia **Aleksandra Dulkiej**, prezydent Gdańska wraz z **Agnieszka Owczarczak**, Przewodniczącą Rady Miasta Gdańska wręczyły dostojnym jubilatom dyplomy i statuetki z bursztynem bałtyckim. Towarzyszyli im **Emilia Kohut**, autorka statuetek i wiceprezes Krajowej Izby Gospodarczej Bursztynu oraz **Waldemar Ossowski**, dyrektor Muzeum Gdańska, którego częścią jest Muzeum Bursztynu.

Bursztyn bałtycki, szlachetna żywica

powstała co najmniej 40-45 mln lat temu, której od wieków ludzie przypisują właściwości magiczne i lecznicze, nazywany jest Złotem Północy i skarbem Gdańska. Ma specyficzny zapach i jest źródłem energii. Nawiązując do wieku bursztynu, w 2016 roku Światowa Rada Bursztynu ustanowiła w Gdańsku święto małżeństw z 44-letnim stażem. Pary, które obchodzą taką rocznicę, są zapraszane do udziału w gdańskiej uroczystości, aby wspólnie świętować ważny dzień rocznicy zawarcia związku małżeńskiego.

- W tym roku zgłaszały się do nas pary, które wzięły ślub w 1979 roku - mówi **Grażyna Gorczyca**, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego. Mamy nadzieję, że otrzymany od Gdań-

ska, Światowej Stolicy Bursztynu, upominek z okazji Bursztynowych Godów będzie dla zaproszonych par magicznym amuletem na kolejne szczęśliwe lata małżeństwa.

Czwartkowe wydarzenie uświetnił koncert **Anny Jurkaszowicz**, znanej polskiej wokalistki i piosenkarki, producentki muzycznej i autorki piosenek. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać takich niezapomnianych przebojów jak „Diamentowy kolczyk”, „Stan Pogody” czy piosenki tytułowe z seriali „Matki, żony i kochanki” oraz „Na dobre i na złe”.

foto: Grzegorz Mehring | gdansk.pl

foto: Grzegorz Mehring | gdansk.pl

foto: Grzegorz Mehring | gdansk.pl

fol. Urząd Miejski we Władysławowie

Z REGIONÓW

Wystawa „Kurs na rozwój małych portów morskich” we Władysławowie

TEKST: Urząd Miejski we Władysławowie

W ratuszu miejskim we Władysławowie odbył się wernisaż wystawy „Kurs na rozwój małych portów morskich”. Wystawa została po raz pierwszy zaprezentowana w czerwcu br. w Senacie RP z inicjatywy Kaszubskiego Zespołu Parlamentarnego.

Celem wystawy jest przybliżenie potencjału i roli małych portów morskich w Polsce, a także ukazanie ich obecnego stanu, wyzwań z jakimi się mierzą oraz ich roli, zarówno w kontekście całej gospodarki naszego kraju, jak i w życiu małych ojczyzn.

Twórcą wystawy jest Związek Miast i Gmin Morskich, a partnerami wydarzenia są Związek Małych Portów Morskich oraz zarządca portu we Władysławowie Przedsiębiorstwo „Szkuner” Sp. z o.o.

Gospodarzem wernisażu we Władysławowie był burmistrz **Roman Kužel**, który powitał przybyłych gości, a wśród nich m.in. senatora RP **Sławomira Rybickiego**, senatora RP **Kazimierza Kleinę** oraz starostę pucykiego **Jarosława Białka**, wicestarostę **Toma-**

sza Herrmanna, dyrektora biura senatora Rybickiego **Grzegorza Kuletę**, wiceburmistrza Jastarni **Jacka Świdzińskiego**, przedstawiciela przedsiębiorstwa „Szkuner”, a także przedstawicieli lokalnych stowarzyszeń – Stowarzyszenia Rozwoju Władysławowa, przewodniczącego Osiedla Szotland oraz wszystkich, którzy przybyli na otwarcie wystawy.

Po wystąpieniach był czas na rozmowy, których głównym tematem były przyszłość, rola i funkcjonowanie małych portów.

Patronat honorowy nad wystawą objęli: Marszałek Województwa Pomorskiego **Mieczysław Struk**, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego **Gustaw Marek Brzezin**, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Olgięd Geblewicz**.

fol. Radosław Czyżewski | UM Łeba

Z REGIONÓW

Rondo Ludzi Morza w Łebie

28 września 2023 roku, w urokliwym mieście Łeba na polskim wybrzeżu Bałtyku, odbyła się wyjątkowa uroczystość. Tego dnia odbyło się nadanie nazwy „Rondo Ludzi Morza”. Rondo to ważne skrzyżowanie dróg: wojewódzkiej 214 oraz gminnych Alei Świętego Mikołaja i Alei Świętego Jakuba.

Nazwa „Rondo Ludzi Morza” została wybrana z wielkim szacunkiem dla tradycji rybołówstwa i żeglowania, które stanowią istotną część historii Łeby. Wspomniane skrzyżowanie dróg, dzięki swojej lokalizacji, staje się miejscem, gdzie historia spotyka się z teraźniejszością. Ale przede wszystkim jest to ukłon w kierunku tych, których życie i egzystencja były i nadal są nierozzerwalnie związane z morzem.

Warto podkreślić, że Łeba szczyci się bogatym dziedzictwem morskim. Przez stulecia rybacy z Łeby wyruszali w rejsy na otwarte morze, aby zapewnić świeże połowy ryb. Ich praca była nie tylko źródłem utrzymania dla wielu rodzin, ale także kluczowym elementem kultury lokalnej.

Rondo Ludzi Morza to nie tylko punkt orientacyjny na mapie Łeby, ale także symbol, który będzie przypominać wszystkim o głębokim związku miasta z morzem oraz o dziedzictwie tych, którzy poświęcili morzu swoje życie.

ZWIĄZEK MIAST
I GMIN MORSKICH

ZWIĄZEK MIAST I GMIN MORSKICH

WYKAZ DELEGATÓW - KADENCJA 2018-2024

Cedry Wielkie	Wojciech Mańkiewicz	Radny
Darłowo	Krzysztof Walków	Zarządu Portu Morskiego w Darłowie
Dziwnów	Grzegorz Józwiak Zbigniew Jeszka	Burmistrz Radny
Elbląg	Janusz Hajdukowski	Wiceprzewodniczący Rady
Gdańsk	Alan Aleksandrowicz	Prezes GARG Sp. z o.o.
Gdynia	Jarosław Kłodziński	Radny
Gniewino	Zbigniew Walczak	Wójt
Hel	Marek Chroń	Przewodniczący Rady Miasta
Jastarnia	Tyberiusz Narkowicz	Burmistrz
Kołobrzeg Miasto	Artur Dąbkowski	Radny
Krynica Morska	Adam Ostrowski	Burmistrz
Kosakowo	Marcin Kopitzki	z-ca Wójta
Krokowa	Adam Śliwicki	Wójt
Łeba	Andrzej Strzechmiński	Burmistrz
Mielno	Olga Roszak – Pezała	Burmistrz
Międzyzdroje	Mateusz Bobek	Burmistrz
Puck	Hanna Pruchniewska Amadeusz Walke	Burmistrz Radny
Sopot	Marcin Skwierawski	Wiceprezydent
Szczecin	Michał Przepiera	Wiceprezydent Miasta
Trzebiatów	Józef Domański	Burmistrz
Ustronie Morskie	Bernadeta Borkowska	Wójt
Władysławowo	Roman Kužel Kamil Pach	Burmistrz Wiceburmistrz
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Michał Graban	
Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Zygmunt Kiersz	Dyrektor Gabinetu Marszałka
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodnio-Pomorskiego	Rafał Zahorski	Pełnomocnik Marszałka ds. GMIŻŚ